

Ankstyvas gegužės šventadienio rytas. Lauke apytamsa, merkia lietus. Tik praplėšusi akis, įsakau sau nesieti šios vietos valandų su kliokiančio gyvenimo laiku, nebraižyti kreivų paralelių tarp bailiai tuksinčios širdies ir gaudžiančios Azuritijos, nepinti į vieną kasą savos ir svetimos erdvės gijų.

Palei sieną boluoja tuščia Liusi lova. Apsidžiaugiu – kurį laiką negirdėsiu jos pamišėlišku kalbų. Kad ir kur išėjo, tikiuosi, greitai negrįš.

Kamaryje esu ne viena – pro dumbliais apkibusį akvariumo stiklą mane stebi auksinis kardinolas. Kitų dviejų nematau. Gal plūduriuoja už rausvojo bazalto atskalų ar miega tankiose samanose? Keliuosi, einu prie stiklinės dėžės, mėginsiu atpažinti, kuris – Boguslavas, Marekas ar Liusi – į mane taip spunkso. Iš tamsmėlynės gelmės išplaukia kiti du. Visi trys lyg to paties vandens lašai, tačiau savo stebėtoją įsidėmiu. Jo bukas snukutis labiausiai užriestas į viršų, visai kaip mūsų kraštų aukšlės. Primena mano bičiulį Anatolijų. Jo žuvies veide niekada nebuvo šypsenos, liūdesio, pagiežos. Nežiūrėjo į akis, užkalbintas nususkdavo. Girdėjau kaimynus šnabždant, kad kenčia nuo paslaptingo Aspergerio sindromo, kad jo dvasia užgesusi.

Anatolijus nelankė mokyklos. Du kartus per savaitę prie jo namų sustodavo tamsiai žalios furgonas ir kažkur jį išveždavo. Dilgėjo nepažįstamąjį lyg saldų „Vėželį“ išvynioti, numalšinti liguistą susižavėjimą kitokiu. Išbandžiau šimtus būdų, kaip prie jo prieiti. Mėginau geruoju ir piktuojau. Ilgai neprisileido, kol kai ko nesugalvojau. Pasiūliau jam rašyti mano dienoraštį, man diktuojant. Už tai pažadėjau atiduoti kelerius metus rinktą tušinukų kolekciją. Anatolijus sutiko, neklausinėjo, kam man tokia paslauga reikalinga. Tiesa, iškėlė sąlygą – tušinukus atnešti iš anksto. Taip ir padariau, žinojau, neapgaus.

Anatolijus prirašė keturis pusstorius sąsiuvinius mano diktuojamo gyvenimo. Dailia kaligrafiška rašysena. Kiekvieną mėnesį vis kitu tušinuku. Išvyniojo mane lyg „Vėželį“. Pati jam pasidaviau.

Riestaburnis kardinolas švysteli rausvais pelekais ir neria į korėtą vėžiagyvio kiautą. Nusibodo niūrius prisiminimus transliuojantis mano veidas.

Jiedu stebėtinai panašūs. Anatolijus irgi nuo manęs slėpdavosi. Išsekintas mano išpažinties nesirodydavo kelias dienas. Net su juo gyvenanti giminaitė nežinodavo, kur jis dingsta.

Taip pat ir Sibė. Niekada nežinau, kada ji pasirodys, kada išnyks. Ramybės ir vietos nerandantys ištikimieji mano kardinolai. Dabar ir Azuritijoje. Aš ir tarp jų. Pasisavinau Liusi šeimą. Kol kas jai nieko nesakysiu.

Mosuodama varvančiu skėčiu, burnodama keliomis kalbomis, įpuola ir pati Liusi:

– *Nu i pogoda, nu i dolgo spiš, nu i žychie, for fuck sake!*^{*}

Žvelgiu į atsivertėlę iš Tatrų ir spėlioju, kokį spektaklį ji šiandien suvaidins. Liusi klasteli ant neklotos savo lovos ir, nuspyrusi kliuksinčius batus, pareiškia buvusi bažnyčioje. Neva norėjusi ir mane vestis, bet niekaip neįstengusi pribudinti. Pažada pasiimti kitą sekmadienį. Aiškinu, kad nesu praktikuojanti katalikė ir Dievui meldžiuosi kada noriu ir kur noriu. Tikinu, kad bažnyčių negaliu pakęsti, nes jos man kelia liguistas fantazijas. Išgirdusi paskutinius žodžius, Liusi strykteli nuo lovos, vienu žingsniu šasteli prie manęs ir, sugriebusi už rankų, ima lenkišku liežuviu volioti rusišką, angliškais keiksmazodžiais pagražintą, tekstą. Išsijuosusi porina, kad azuritų bažnyčios ir yra tokiems kaip aš – nusivylusiems senienomis, trokštantiems pakeisti savo gyvenimą, gyvenimu nebetikintiems. „Ir iš kur ji tai traukia?“ – užgniauziu į absurdiškus aiškinius galintį nuvesti klausimą. Liusi tęsia toliau. Pasakoja, kaip iš tolimų Europos ir net Azijos pakraščių atkakę svečiašaliai, susiję į azuritų bažnyčias, dalijasi patirtimis, prašo ir gauna patarimų, pavargę nuo kalbų, lošia kortomis, nes, anot Liusi, viskas čia esą *bardzo demokratyczno*^{**}. Nepamiršta pridurti, kad Azuritijoje gyvena daugiau nei šimtas kunigų, lytiškai santykiaujančių su moterimis bei vyrais arba užsiimančių pedofilija. „Originali demokrati-

^{*} Na ir oras, na ir ilgai miegi, na ir gyvenimas, po velnių! (*Rus., lenk., angl.*)

^{**} Begal demokratiška (*lenk.*).

ja“, – burbteliu, o Liusi, nusitvėrusi antrąjį žodį, tampo jį ir dargo nelyginant višta riebę sliėką. Turiu liautis net pašnibždomis komentavusi jos absurdiškas pastabas, nes ji lyg kokia rupūžė tik ir laukia išskrendančio mašalo iš mano burnos.

Baigusi apie bažnyčią, kalnietė pasilenkia prie mano ausies ir patyliukais, tarsi kambaryje, be mūsų ir vėžiagyvių kiautuose tūnančių kardinolų, dar kas būtų, liepia saugotis vyrų. Šiuokštu gulinėti su kuo pakliūva, nes abortų čia niekas nedaro, tektų keliauti namo. Klausausi jos, užčiaupusi burną kinknoju galvą ir meldžiuosi azuritų dievams, kad jie nors trumpam pasiimtų savo pasiuntinę.

Neapsikentusi Liusi klejonių, apsigobiu rankšluosčiu ir drožiu į vonią. Vos pravėrusi duris, pajuntu keistą kvapą – ne išvietės, ne užnešiotų kojinių, bet kažin kokios pašvinkusios drėgmės. Perbėgu akimis mėlynom dėmėm žydinčias sienas, pažvelgiu aukštyn ir matau: lubose storas gauruotų pelėsių sluoksnis! Nusipurtau. Imu vaizduotis, kaip maudantis man ant galvos krenta šie dvokiantys mūsų gaurai, numėlindami plaukus, ištepdami veidą, apdergdami baltą kūną. Prisimenu kažkur skaičiusi, kad pelėsių grybeliai, patekę į žmogaus organizmą, gali sukelti alergiją, kvėpavimo takų, ausų ligas. Simptomai labai panašūs į vėžio, o pelėsių mikroskopinės dalelės dauginasi taip pat žaibiškai kaip ir vėžinės ląstelės.

Buvau beužmirštanti. Kaip galėjau? Gal ją jau surijo, o aš net nepaskambinau. Ir čia neono šviesa. Kam vonioj reikalinga neono šviesa? Vadinasi, niekur nepabėgau. Ar kur

bėgau? Pakaks. Turiu susiimti ir paskambinti motinai. Pelėsių toksinai labai nuodingi. O jei apsinuodysiu? Tuomet motinai jau niekas nebegalės padėti. Gal sumažins kvotas? Ne, privalau grįžti. Baugu mirti šaly, kurios bažnyčiose kortuoja!

Nesipraususi puolu iš vonios. Klausiu Liusi, ar galima tą pelėšį kaip nors išnaikinti. Ji dėbteli baltom ir, lyg pamačiusi cirko klouną, užsikvatoja. Neklausiu, kas ją taip prajuokino, žinau, kad netrukus pati viską išklos. Plyšdama juokais Liusi paaiškina, kad šito pelėsio, kaip azuritų plaukų raudonio, niekuo neišgrauši. Neva jis kiekvieno namo pamatuose įsisukęs – grandyk negrandęs, dažyk nedažęs, o jis vis viena išlenda.

– *Eto kak szmaragdowy dur, ili, kak vašy nazyvajut: tifas, – prijechal i zaboliel na vsiu žyzn**. – Į vis dar pliopiantį lietu atšauna siauručius langus.

Šį kartą negaliu susilaikyt nepaklaususi, kas tas *szmaragdowy dur*. Išgirdusi mano klausimą, Liusi pastato akis, tarytum teiraučiausi, koku paros metu kyła mėnulis. Pasak jos, *szmaragdowy dur* – liga, kuria suserga kiekvienas, atsklendęs Azuritijon. Ramindama priduria, kad mažai kas nuo jos miršta, tačiau niekas neišgyja.

Klausausi Liusi ir galvoju, kad iškyla didelė grėsmė mūsų šeimos genealoginiam medžiui – be vėžio, jį džiovins dar viena, šiuropą kelianti, jokiais vaistais nepagydo-

* Tai – lyg smaragdinė karštligė, arba, kaip vadina jūsiškiai, *tifas* – atvažiavai ir susirgai visam gyvenimui (*rus., lenk.*).

ma, už AIDS, *Lassa* karštligę, trichofitiją, ekstraintestinę jersiniozę pavojingesnė liga – smaragdinis *tifas*. Esu tikra, kad užsikrėčiau šia liga dar savojoje šalyje, veikiausiai apspiginta onkologinio skyriaus neoninių šviesų.

Būtinai turiu paskambinti motinai. Turiu jai pasakyti, kad nuo šiol mudvi sieja ne tik kraujas, bet ir ligos ryšys.

Ir vėl paistysiu tai, kuo netikiu. Koks gali būti ryšys tarp pirmos teigiamos ir ketvirtos neigiamos kraujo grupių? Tarp grynakraujo ir mišrūno? Tarp medžiotojo ir aukos? Tarp priimančio sprendimus ir nuo jų bėgančio? Tarp proto ir jausmų? Tarp neandertalietiškos valios ir visiško ištižimo?

Jei tik mano kalba būtų tokia sodri kaip mintys. Galbūt išeitų susitarti? Su motina, Liusi, su Sibe. Tačiau mano žodžiai, kaip ir kraujas, atskiesti vandeniui, nesutepa net ir užtiškę.

Šiandien motinai neskambinsiu. Liusi kažkur išlėkusi, klausysiuos Sibės. Jos šneka panaši į manąją – garuoja tarsi eteris. Joje nerasi nė vieno mūsų laikų svorio akmens – tikslo, prasmės, priežasties. Bet jai yra nuostabos nepalytėti virveliniai mano antakiai, po vyriškom kojine m glotniai sugulę neskusti gyvaplaukiai, visam pasauliui besiviepiantys kiauri batai, neoniniais pelėšiais apėjusi siela ir šviežia išara garuojantis tikėjimas.

Sibė sako, kad aš visad taikau pro irstančius lietaus nėrinus. Mano skabią ietį dažnai nulaužia šaipus šešėlis. Rašau irgi ne pagal taisykles. Vietoj iškalbingo daugtaškio dedu du nebylius taškus. Geometrijos suvokimas toks pat, koks

buvo ir mokykloj – visos figūros limpa prie dviejų gėrio ir blogio polių.

Tik Sibė žino (prieš kelerius metus išsitariau ir Anatolijui), kad aš kas vakarą vaizduojuosi valanti Tėvui batus. Motinos apnerta nosinaite. Ji niekad neišsitepa, nors batai purvini, apkibę perdegusių žvaigždžių plėnimis ir įvairių spalvų bei ilgių plaukų kuokštais. Šveičiu Jo ilgaaulius, kad sužinočiau, kur Jis per visą dieną blaškės. Gal suko ir manęs link? Iš purvo atpažinčiau.

Sibės dėka pradėjau piešti. Ji sufleruoja siužetus. Juose – į begalinį chaosą, laiką ir erdvę spriegiantis Mėbijaus lapas, salvadoriškoj sagėj spingsintys siurrealistinės būties taškai, aš, sėdinti ant eglinio gulto, mataruojanti trumpomis, drūtomis kojomis, mėginanti pasiekti žemę.

Ji primena man tai, ką jau tariaus pamiršusi. Vaikystės norus. Vienas iš jų – pėdomis liesti grindis. Visais penkiaus pirštais, įdiržusiu kulnu. Nuo įvairiausių pakylų: motinos kelių, odontologo krėslo, bažnyčios suolo. Tas noras iki šiol neišsipildė, vis ant pirštų gąsliai styplinėju. Motinai tokia mano eigastis tinka, vadina ją balerinos elegancija. Grauzia save, kad neprisiruošė trumpakojės dukters nuvesti į baletu mokyklą. Grauzatis linksmina Sibę. Ypač ta, iš kurios kas nors sudygsta – kad ir piktybiniai augliai.

Kartais, būnant šalia Sibės, apima toks pat jausmas, kokį patirdavau glaustantis mudviejų su motina priglobtai laukinei katei. Sykį, mėgindama išmaudyti juočkę, buvau klaikiai jos apdraskyta ir gėdingai apdergta. Šitai įspėta supratau, kad man niekada nelemta patirti katiniškosios

malonės būti jos daine, kontempliuoti mitologinės bendrystės paslapčių ar būti išryškintai su šia keturkoje *anima* vienoje nuotraukoje. Tiesa, šioks toks ryšys mudvi sieja. Pavadinčiau jį katiniškuoju tingumu. Dėl šio nuolat sekioja įkyri kaltė – kad per lėtai sotinuosi, tuštinuosi, dirbu, negaluoju. Kad, anot motinos, šitaip niprindama jokių varžybų nelaimėsiu.

Beje, Sibė taip pat iš tų, kurie nelaimi. Niekados – nei tinkamos progos, nei laimingo atsitiktinumo, nei pasigailėjimo, gal tik morfino buteliuką. Jį gavo iš dailaus sapnų ir miego dievo Mito. Tą pačią dieną, kada ledinė Angara nugnybo Sibei kairę koją. Mitą pagavo šiauriniam Kiumenlakse. Už tai, kad buvo lojalus ne tiems. Tikriausiai mokantį svajoti ir mylėt. Sibė norėtų prisiminti jo akis. Todėl taip spygso į mane. Mano juodam vyzdy jį atpažįsta. Iš Sibės šypsenos jaučiu. Toji atsiskiria nuo marmurinio veido, plastena vis tolyn, nutoldama didėja.

Bandau ją vytis, kaip visada vejuosi Anatolijų. Abu nugarma į skausmo perskeltoj mano galvoj žiojėjančią prarają. Leidžiasi surandami, kai nebeieškau, pamirštu. Kaip tąsyk, baigiant trečią mano dienoraščio sąsiuvinį. Diktavau Anatolijui apie kito kūno ilgesį. Primityviai, negebėdama perduoti erotinio geidulio, išgyventų jausmų. Ištisai citavau vulgarius menkaverčių tekstų fragmentus. Anatolijus – klusnus raštininkas languotame lape amžino kiekvieną mano žodį. Jo žuvies veide netrūkčiojo nė vienas nervas, perlinės spalvos oda nebalo ir neraudo. Tai man kėlė nuobodį. Pirmą kartą pati jį palikau. Tiesa, praėjus gerai valandai, panorau grįžti.

Knietėjo paimti sąsiuvinį ir grafologo žvilgsniu įvertinti, ką slepia nekalbaus metraštininko rašysena.

Radau jį toje pačioje vietoje prie didelės akmenų krūsnies. Palinkusį prie mano dienoraščio, smaukantį nuogą lytį.

Ne, nepriėjau. Nesijuokiau ir nerodžiau pasibjaurėjimo. Buvau išsigandusi. Supratau, kad mano paikumas išdegusioj plynėj įskėlė ugnį.

Pirmadienio rytas. Liusi dar deda į akį. Šiandien jai laisva diena.

Nuspaudžiu cypsintį žadintuvą. Lygiai septynios. Nors iki darbo dar dvi valandos, keliuosi, kad galėčiau niekieno netrukdoma susiruošti. Kaip ir minėjau, neapkenčiu skubėti.

Drožiu į safyriniais pelėšiais žydinčią vonią, paleidžiu kūdros vandenį ir gokčiodama imu skalauti burną. „Per daug viskuo šlykštiesi, prapulsi“, – springdama girdžiu motinos žodžius. „Nė velnio!“ – pasilenkiu prie gargiančio krano ir, net kumščio nesuspaudusi, gurkšteliu vandendumblio. Nesupykina. Vanduo kaip vanduo, net truputį salsteli, be to, gerai malšina troškulį.

Įsižiūriu į pelėsių žiedus. Jie sprogs ta ne tik žydromis, sidabrinėmis, bet ir topazo, rubino, cirkonio spalvomis. Retų brangakmenių galerija. Tokią užeitum tik Tailande. Aš radau čia. Kasdien galėsiu stebėti, kaip taurieji auga, keičia atspalvius, šešėlius, formas, kvapą. Gal net pramoksiu gemologijos? Gebėsiu skirti blizgią imitaciją nuo pasislėpusio grynuolio.

Išlindusi iš vonios, skubu ieškoti tinkamų drabužių. Niekaip nesumoju, kuo norėčiau ir kuo turėčiau apsirengti. Man

beverčiant lagaminą, išbunda Liusi. Bijodama, kad savo išvedžiojimais bloga kryptimi nenuvestų vos prasidėjusios dienos, mėginu užbėgti jai už akių – klausiu, kodėl akvariumui pasirinko ne kokias kitas žuvis, o auksinius kardinolus. Išgirstu daug įtikinančių ir dar daugiau abejotinų priežasčių. Pavyzdžiui, kad kardinolai pradedantiesiems akvariumistams patys tinkamiausi, – mat nereikalauja ypatingos priežiūros, gali mirkti bet kokios temperatūros vandeny, yra atsparūs ligoms, – kad būdami sotūs neėda savo mailiaus, kad iš šeimininko perima blogą energiją, kad niekad nenusibosta, nes kasdien keičia formą ir spalvas, kad tarpusavy kalbasi specialiais vibruojančiais raumenimis, kad turi gebėjimų mokytis, noriai pasiduoda dresūrai, kad yra erdvios, bedugnės amforos neramioms sieloms. Labiausiai abejoju paskutine kardinolų savybe. Vos nepuolu aiškintis, kodėl Liusi prireikė net trijų žvynuotų rykų, juk savo šeimynykščių sielas galėjo uždaryti ir vienam, juolab kad jis be dugno.

Teiraujosi, kodėl pirmadieniais poilsiauja. Liusi sako, kad per metus turinti tik penkis poilsio pirmadienius. Lenkdama gelsvus lyg šviežios morkos pirštus, vardija Velykų pirmadienį, pirmąjį gegužės pirmadienį, pirmąjį birželio pirmadienį, pirmąjį rugpjūčio pirmadienį ir paskutinį spalio pirmadienį.

– *Oto tak!* – pliaukšteli delnais ir, numetusi šalin apklotą, pareiškia, kad šitas azuritų šventes, lyg penkias Mozės knygas, privalu žinoti kiekvienam atvykėliui.

Ji ir vėl – telžiu pagiežos žvilgsnį. Ir kaip ją reikės pakęsti? Pasigausiu ne tik smaragdinį *tifa*, bet ir šizofreniją.

Prisimenu troleibuse sutiktą įkyrią senę. Jau antras kartas, kai gailiuosi neturinti plaktuko.

Mano nuožmios mintys ir nelabi norai kalnų meletos nenutildo. Liusi ir toliau čiauška, kone kiekvieną sakinių gardindama riebia citata iš skaitytos knygos. Prispaudusi dešinį delną prie kairiosios krūties dėsto, kad po Markeso ir Kastanedos nebeįmanoma tikėti pasaulio logika ir egzistuojančiomis jos taisyklėmis, kad Eko tekstai aiškiai sako, jog istorija niekada nesibaigia, progreso nėra ir mes patys esame iš tų pačių viduramžių, kad Kunderos knygos jai padėjusios suprasti, jog reikia bijoti ne totalitarinio režimo, o žmonių, praradusių humoro jausmą.

Klausau Liusi sulaikiusi kvėpavimą. Bijau, kad garsesnis atodūsis jos neįžeistų. Įskaudinta vėl nertų į galias refleksijas.

Nutirpstu sužinojusi, kad šiandien Azuritijoje nedarbo diena – griausmavaldžio Taranio pirmadienis. Žūtbut turiu sugalvoti, kur pusdieniui išstrūkti. Negaliu trečią dieną kiūtoti pelėsių muziejų ir mintyse tildyti daugiakalbę.

Čia prieina... Liusi ir drioksteli, kad netrukus važiuosim į miestą prie jūros. Ji turinti man aprodyti, kur kas yra, kokiose parduotuvėse ir ką perka svetimšaliai, kur pigesnė mėsa, kur šviežesnis sūris, kur vos už kelis šlamančius galima išsikaulyti masažą ir apsikirpti. Išklausiusi savo maloningosios guru, su viskuo nuolankiai sutinku – lyg pagalbinis generatorius įsijungia visą energiją perimantis pasyvumas. Nusilesiau. Per tas kelias dienas pavargau labiau nei kelis mėnesius trunkydama onkologijos skyriuose ir šutindama pakaušį po neoninėmis saulėmis.

Į jūrmieštį atriedam pirmą valandą. Dauguma parduotuvių dar uždarytos, pradės dirbti tik nuo antros. Turim visą valandą. Liusi nusitempia mane prie Gohto upės ir ima kurpti legendą apie šio miesto atsiradimą. Negaliu suprasti, iš kur ji traukia visas tas istorijas, nežinodama nė vieno čionykščių žodžio. Nors ir labai magi, neklausiu. Tegu pasakoją. Gal ir man kada pravers legenda apie Azuritijos jūrmieštį – vieną iš seniausių karingų vikingų centrų, paslaptinę *Loch Garman*, pavadintą upės žiotyse nuskendusio jaunuolio vardu? Gal jis man kada pasirodys Ofelijos veidu? Išklausiusi devyngalvę hidrą, jį atpažinsiu. Akimirką skenduolis vėl gyvens.

Likus kelioms minutėms iki dviejų, romantiškoji hidra virsta plėšriąja, tempia mane, kriokdama, kad sukuosi lyg apatinė girnapusė. Neslėpdama susierzinimo, demonstratyviai sustoju ir rikteliu, kad liautūsi mane lyg kokį purslių stumdžiusi. Šitoks tonas Liusi nepatinka. Ji teškia ant išlytos žemės pintą terbelę ir, įsisprendusi į siūbuojančius klubus, paleidžia smagią gerklę. Plyšauja, kad esu neišauklėta chamė, nedėkinga šunkara, mat ji tik dėl manęs į jūrmieštį trenkėsi, jai būtų ir Sepijoj užtekę apsipirkti. Mane suima juokas, seniai taip nekvojau. Liusi nutyla. Paima nužlėgtą pintinę ir, palaukusi, kol baigsiu savo pasiutjuokį, pabrėžtinai ramiu balsu ištaria, kad dabar eisim į „Penį“. Žingsniuodama prieky, dėsto, neva ten pigiausi drabužiai, ir, jei tik paskubėsime, galim dar ir nukainotų spėt prisigraibyti.

Gūrindama iš paskos, burbteliu, kad darbe mane Penės vardu pakrikštijo. Kalnietė praviepia geltoną dantskybę ir,

tęsdama tuo pačiu tonu, retuoja, kad tokių *penių* pilnos azuritų skalbyklos, kepyklos, žuvies cechai. Visur, kur tik dirba atvykėlės, darbdaviai jas pervadina patogiais trumpavardžiais, o Penės vardas yra pats populiariausias. Štai tokios penės „Penyje“ už penius ir perka.

Įžengusi į parduotuvę, prie raudonose dėžėse sumestų aptaisalų išvystu kelias nedrąsiai stypčiojančias žmogystas. Tikėjaisi pamatyti ką nors panašaus į turgavietę, kur alkūnėmis, batų kulnais ir slibiniškais žvilgsniais broliai iš lygiadienių žemės vieni su kitais kovoja dėl nukainotos prekės. Čia kitaip – iš tolo, iš lėto, burnos neušinant. Sunku net pasakyti, ar tie, besidomintieji nuolaidomis, yra azuristai, ar atvykėliai.

Prie vienos raudonos dėžės prieina jauna porėlė. Abu nuo galvos iki kojų pasipuošę brangiais apdarais, net baltos kuprinės garsių gamintojų vardus skanduoja.

– Žiū, kokios kelnės! Pas mus už tokias visą *stolniką* paklotum, – rytinių lygiadienių dialektu kapoja vaikinai.

– Tyliau tu! – besdama jam vyšniniu nagu, šnypšteli platininė ilgakasė, – negalvok, kad čia vienas užkalinėji, kur spjausi, ten iš mūsų kaimo.

– *Fuck* man tie mūsiškiai! Pinigai mano, ką noriu, tą darau! – plačiai prasižergęs gerklėja jaunikaitis.

– Tavo tai tavo, tik nebūtina čia visiems skelbti, kad pigias kelnes perki.

Nertėjantis jaunuolis meta į raudoną dėžę nukainotas kelnes ir, kažkur kažką pasiuntęs, varo iš parduotuvės. Nūnėrusi galvą, jam iš paskos bidzena ir ilgakasė.

– *Svoji?! – kumšteli į pašonę pilną krepšį margybių prisirinkusi Liusi. Neprašoma traukia savo pirkinius ir aikčio-dama baksnoja į raudonu pieštuku vienaženkliais skaičiais pažymėtas etiketes.*

Tą kartą nieko neperku. Net pusvelčiui parduodami daiktai manęs nesugundo. Slapta džiaugiuosi, kad turiu valios ir noro jų atsisakyti. Išbandymų pradžia dažniausiai būna lengva. Vėliau galiu nuvesti, nutildžiusi bet kokius padorumo kvaksėjimus, pulti prie azuritų masalo. Greičiausiai tėkščiau lauk senas skaras kartu su jų kvapais, istorijomis, šiluma. Likty tik jausli oda. Nauji drabužiai šurpintų kūną, trauktų, suspaustų širdį, kepenis, plaučius. Ar mumiją šioj žemėj kas laidotų? Veikiau dausotų. Išbertų plėnis azuritų jūron arba į Gohto upę. Šiauriniai vandenys neturi atminties – svetimų dulkių amžinybėn neplukdytų. Geriau jau būti patupdytai medy grifams. Tie bent vilties anapus susitikti Sibę neiškapotų.

Džiaugiuosi, kad mano kūną siausto seni apdarai. Kaip niekad anksčiau, jaučiuosi saugi. Net leidžiuosi tempiami į kitus spąstus – spalvotą maisto parduotuvę. Įsliuogusi vidun, pasijuntu tarytum garglinėčiau po savo tėvijos krautuvėles – jokios azuritų ar visuotinės anglų kalbos, vien rusiški, lenkiški ir gimti kuštuliai. Klausiu Liusi, ar azuritai čia užsuka apsipirkti. Ji skardžiai nusikvatoja ir, suktelėjusi pirštu ties smilkiniu, aiškina, kad azuritams čia viskas pigu, o tai, kas pigu, čionykščiams nekelia pasitikėjimo. Neva jiems nė motais, kad kokybė šių prekių kelis kartus geresnė už jų sintetinių pusgaminių. Kalnietė įspėja, kad

nešvaistyčiau pinigų grynakraujų azuritų parduotuvėse, nes tą patį, tik dvigubai pigiau, galima nupirkti ir maišyto kraujo savininkų sandėliuose. Dar prisako nekaišioti nosies į privačias saviškių parduotuvėles, nes ten už išsiilgtą kefyriuką, duonytę ar silkutę broliškai nuplėš penkiagubai tiek, kiek tai kainuoja namie. Mėginu saviškius užstoti, sakydama, kad kainą kelia visokie muitai, transportavimas ir panašiai, bet Liusi mano aiškinimus tik apiprunkščia, mesdama, kad esu didžiai naivi ir nė šapo nenutuokiu apie savo gentainių verslą. Esą visus tuos „savus“ gardėsius gamina Azuritijos sostinėje, o parduotuvių savininkai, nupirkę juos už kelis centus, pardavę gražius turtelius kraunasi. Liusi susuka špygą, drioksteli, kad nėra jokio reikalo kitiems pinigus uždirbinėti, kiekvienas čia atsidanginęs tik sau pelno.

Prisikrovusios pilnus maišus negrynakraujų azuritų parduotų gėrybių, traukiam autobusų stoties link. Prie pabaigos artėja mūsų kelionė po legendinį vikingų miestą. Aprodžiusi atvykėlių lankomiausias vietas, Liusi tęsia pasakojimą apie *Loch Garman*. Sužinau, kad visoje Azuritijoje ir net už jos vandenų jūrmiestis garsėja Operos festivaliu, prasidedančiu spalio antroji pusėj ir trunkančiu kone visą mėnesį. Anot Liusi, tuo metu ramusis miestelis tarsi koks skruzdėlynas ima knibždėti nuo būriais plūstančių turistų. Svarbiausia festivalyje pamatyti leidžiamus saljutus. Ir ne tik pamatyti, bet ir nupaveiksluoti. Neva tuos vaizdus, grįžusi namo, galėsiu kaišioti savo giminaičiams ir draugams, tampydama juos už pavydo ūsų, porindama, kad aš galinti

sau leisti nuskrusti į kokį Surinamą ar net *milijono dramblių** žemę. Nesumesdama, kaip į tokią išmonę reaguoti, burbte-liu, kad negaliu pakęsti nuotraukų, todėl niekad, kad ir kur būčiau, nefotografuoju. Iš nuovargio ar norėdama parodyti savo nuostabą, Liusi sustoja, antrąsyk blenkia maišus ant žemės ir, įsisprendusi į kaulėtus šonus, šnypščia:

– *Jesli chočeš, štoby tebia cenili, nado byt legendoj, a jesli ne- vychodit, nado etu legendu pridumat***.

Žvelgiu į Gohto upę ir bandau išgirsti, ką ji tekėdama šapa. Vanduo irgi kuria legendas, tik žmonės jų neklauso, per daug užsiėmę savosiomis.

Sibė taip pat netyli, srovės ritmu ošia. Apie šiaurinį laikrodį, kurio dygios rodyklės per greit į priekį pasistūmė. O gal kas tyčia jas persuko? Tik kas? Juk laikui, kaip ir beverčiam ištremtųjų būviui, visi lig vieno abejingi.

Apgauta laikrodžio Sibė pačiam naktovidy ištrūko lauk ir nutiesė prie bėgių. Ji mėgo plienines sijas. Tos prakaulų jos gymį rodė. Žinojo, kad tik rodė, ne atspindėjo, ne veidrodžiai juk buvo. Kadaisė Sibė posmavo ilgais kaip bėgiai sakiniiais. Po jais nieko nebuvo. Argi galėtų būti kas po bėgiais? Kaip būna po ledu, po saule, po žeme. Bet argi būna?

Tarytum stribų kumščiai prie bėgių gvilbsta riešutai, raudonos vyšnios, už mirtį aštresni žalčio česnakai. Ir ke- lias geležinkeliu, iš bėgių klauptų, linkui pabirusios savęs.

* Taip vadinamas Laosas.

** Jeigu nori, kad tave vertintų, privalai būti legenda, o jei nepavyksta, reikia pačiai tą legendą sugalvoti (*rus.*).

Jei tik tos ilgos mintys kartu su bėgiais sutrumpėtų, Sibė dar šianakt grįžtų atgalios. Bet ji nekenčia žodžio „atgalios“ – jis lyg akuotas į nuogą širdį sminga.

Du bėgiai. Ir dvi virvės. Šitam, anam gyvenime iki koptumo viskas paprasta. Sibės dėdulė geidė, kaip geriau. Norėjo iš samanų rėstam barake atlaisvint mažumėlę vietos. Per jo ilgas kojas vaikams prisieidavo galukojy miegot. Dėdė vaikus mylėjo. Dėl jų ir užsirišo dvi virvės. Abi nutrūko. Šveitė į kampa. Suradusi Sibė pamanė: ją leiną išlaikys. Išlaikė.

Nupeštam Sibės angelui liepta atgyt. Vasnot plikais sparnais. kažkas juos nusipjaus, lipins dirbtines plunksnas, skris. Kaulinis angelas stovės šventorium ant tuščių žemės vidurių, sapnuos gyvenimais išvirstančius sapnus. Sapnai – istorija, sapnai – garbinga praeitis, sapnai – kaulinis angelas su sąžine plika. Kur tokiam krist? Tik mirkti žuvimi akvariume.

Liusi mano mintis išgirsta. Galbūt garsiai išsitariau? Sako, pamiršome svarbiausia – nupirkt žuvelę. Vėl tempia mane į kažkurią miesto pusę, vedasi į paslaptinę rūšį – marmurinę kriptą su blyksinčiu užrašu *Aqua Shop*. Siauraakio pardavėjo prašo išrinkti man pritiksiantį auksinį kardinolą. Pareiškia: mokėsianti ji. Mano pačios nuomonės nesiteikia klausyti.

Siauraakis suburba, kad visi auksiniai išparduoti, liko tik žaliašoniai. Liusi linkteli, duodama suprasti, kad tiks ir toks.

Trilitriniam stiklainy parsivežu gyvą moteriškosios giminės žaliaspalvę savo išnarą. Liusi ragina nesikrimsti, kad

negavom auksinės, nes esą mano filigraniškai sielai ji būtų per slėgi. Nuolankiai su ja sutinku, tik neįstengiu nuryti klausimo, ar auksiniai Liusi šeimynykščiai žaliašonę priims.

– *Ne primet*, – nedvejodama kerta, – *poka ne staneš zolotoj. Chotia so vremenem možet poliubit**.

Galėjau numanyti – pasikartojančios, neįvykdomos sąlygos. Tik dabar drįstu lyginti tai, kas nesulyginama. Žvelgdama iš Azuritijos akvariumo, visa regiu ryškiau – Anadolijaus veidu slenkantį šypsenos šešėlį, lyg rusišką matriošką susidedančią Sibę, į mano pastatytus vartus nepataikančią motiną.

Ne, nesuprantu. Nenoriu suprasti. Supratusi, lyg ištarusi žodį, išmeti dalį savęs.

* Nepriims, <...> kol netapsi auksinė. Nors, laikui bėgant, gali pamilti (*rus.*).